

«Үздік педагог»-2021»байқауы

Бүгін бізде үлкен мереке! Қазіргі қоғам жастардың бойына адами құндылықтарды сүйіспеншілік, мейірімділік, әділдікті сіңіріп тәрбиелеуді көздейді. Рухани тәрбие балалалық шақтан бастау алып, адам өмірінің әр кезеңінде дами отырып, нәтижесінде дамыған жеке тұлғаны тәрбиелеуге өріс алады. Ал, осы құндылыққа жол ашатын-тәрбиеші. Тәрбиешілердің білімін, іскерлігін педогогикалық шеберліктерін арттыру, мамандарды қызметке бейімдей отырып, кәсіби біліктіліктерін арттыру, шығармашылық қабілетін жетілдіру, теория мен тәжірбиені ұштастыра отырып, кәсіптік құзіреттіліктерін нығайту, ұжымдық қарым-қатынасқа психологиялық бейімдеу, өзара тәжірбие алмасу мақсатында «Үздік педагог-2021» атты тамаша кеш өткелі отыр. Бұл кеште бала жүрегіне жол таба білген, білім нәрімен сусындатып қана қоймай, бала бойына тәлім – тәрбиенің асыл қазынасын құя білетін, еңбек өтілдері аз да болса ұстаз деген атқа лайық тәрбиешілеріміз сайысқа түседі.

Мақсаты: Өз ісін жетік меңгерген, қазіргі заманғы озық технологияны ұйымдастырылған оқу-қызметтерінде қолдана білетін, баланың жан-жақты қабілетін ашып, толыққанды дамуына қолдау көрсете білетін, білікті де, білімді, дарынды, шығармашыл тәрбиешіні анықтау. Жас мамандарға кәсіптік шеберлігін, оқытуда ақпараттық технологияны қолданудағы ізденістерін, әдіс-тәсілдерін көрсету арқылы педагогтардың бүгінгі білім беру талабына сай ақпараттық құзырлығын жетілдіру. **Жас маманға өзін – өзі тәрбиелеуге, бейімділіктерін дамытуға үйрету, рухани адамгершілікке тәрбиелеу. Жаңа технологияны үйренуге, меңгеруге баулу. Жас мамандардың мотивациясын арттыру.**

Тәрбиеші....

Осы сөзде қаншама ұлылық бар,

Жүрегінде маздаған жылылық бар.

Ол сен үшін тер төккен бекзат қауым

Ұстаздығы сан сырды ұғынып қал.

Жүректен өлең төгіп, қосқан жырға,

Тұлпардай топтан озған жүйрік тұлға,

Қошеметтеп кәнекей қол соғындар,

Сайысқа қатысушы апайларға!.

(Тәрбиешілер ортаға шығады.)

Бүгінгі сайысымызға қатысушы тәрбиешілерді ортаға шақырамыз. Қол соғып, қошемет көрсетейік! (Музыка әуенімен залға тәрбиешілер кіреді).
(сайыскерлердің аты-жөні)

1. Жұбаннизова. Г – ортаңғы топ тәрбиешісі. Өмірлік ұстанымы: «Адал бол – адам бол» Жұлдызнамасы – Мерген.

2. Максимова М. – 1-кіші топ тәрбиешісі. өмірлік ұстанымы. «Кең болсаң-кем болмайсың»

Жұлдызнамасы – Балық

3. Жақсылық. Ш- 2-кіші топ тәрбиешісі. Өмірлік ұстанымы: Ұзтаз бағбан-бала гүл
Жұлдызнамасы – Сукұйғыш.

4. Смағұлова. Б -психолог.

Өмірлік ұстанымы: Болмасамда ұқсаймын, Ұзтаздық жолын ұстаймын. Шынайылап қиялды, білімді жас ұрпаққа ұштаймын. Жұлдызнамасы – Таразы.

5. Кемалова Гулжанат Музыка жетекшісі Өмірлік ұстанымы: Өмірдің әр сәтінен-сабақ аламын. Жұлдызнамасы :Егіздер

Тренинг барысы.

I. Психологиялық дайындық.

1) «Жылылық» (бір-бірінің алақандарын алақандарына қойып, жақсы тілек тілейді).

Бір – біріңнің алақандарыңды алақандарына қойғанда қандай сезімде болдыңдар?
Әрине, жылылық сезіндіңдер. Жақындық, мейірім, жақсы сөз, жақсы тілек айтқанда көңілімізге қуаныш, шаттық пайда болады. Олай болса, байқауымызды мейірім, жылылық, сәттікпен өткізейік. (Жылы лебіз тіліктер айтылады).

Сайысымыздың 4 бөлімнен тұрады.

1. Ал, қанекей танысайық! (таныстыру). Портфолио

2. Жаңа технологиялар бойынша ашық оқу қызметтерін көрсету.

3. «Білекті бірді, білімді мыңды жығады» (сұрақ - жауап, педагогикалық жағдаяттар).

4. Шебер қолдар көрмесі . **Мақсаты:** Мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық ойлау қабілетін, мәдениетін дамыту. Шығармашылық іскерліктері мен эстетикалық талғамын қалыптастыру.

«Ал қанекей танысайық» қатысушылар ортаға шығып өздерін таныстырып өтеді.

Ескертілетін жайт:

- мазмұны;
- Грация (жүріс-тұрысы);
- Сөйлеу мәнері;

«Кім тапқыр» (сұрақ-жауап, пед ситуация)

Сұрақ-жауап билет түрінде беріледі.

Ескертілетін жайт:

- жауаптың дұрыстығы;
- уақыт мөлшері;
- Мазмұны;
- Өртістік шеберлігі

1. Жүректен өлең төгіп, қосқан жырға,
Тұлпардай топтан озған жүйрік тұлға,
Қошеметтеп, асыл халқым қол соғындар,
Сайысқа қатысушы тұлғаларға
Өнер қуып тәрбиешілер өтер деймін,
Бір басына өнері жетер деймін.
Тамылжытып сөздерін,
Таныстырып өздерін өтсе деймін. .

Жүргізуші:

Пікірлесіп көрейікші біз ашық,
Даурықпайық, берекесіз шуласып.
Жүгінейік ақиқатқа әрқашан,
Дос көңілмен ақтарыла сырласып.

Бәрімізді бей-жай қылған тақырып,
Сырласайық ой-теңізін сапырып.
Батыл болсын, анық болсын пікірлер,
Сөз маржаны жатсын тыңнан атылып – дегендей сайысымыздың келесі кезеңін бастайық.

2. Сайысымыздың екінші бөлімі:

Жаңа технологиялар бойынша ашық оқу қызметтерін көрсету

1. Өз қабілетінді, өз талантыңды шыңда деген сөзді қалай түсінесің? (өз ойларын айту)

Өз қабілетінді, өз талантыңды шыңда.

Әркім өз білімдерін, дағдыларын, іскерліктерін өз бетімен дербес жетілдіре алады. Адамның қабілетінің дамуына еңбексүйгіштік, табандылық, өжеттілік, шыдамдылық, ынталылық, өзін – өзі билей алушылық көмектеседі. Адам қабілетінің дамуына таланттың ашылуына оның білімінің шалағайлығы, жұмыс дағдысының болмауы, жалқаулық, еріншектік кедергі келтіреді. Адамның өз бойындағы талантты ашуға ең алдымен көп ізденуі, көп оқуы, білімді болуы және уақытты нәтижелі пайдалана білуі көмектеседі. Талантты ашудың бірден – бір жолы –

білімділік, ізденімпаздылық. Алайда, адамдардың өздері қолданып, іске асыра алатын бақылау әдісін алуға болады. Адам басқалардың мінез – құлқын, жұмыс нәтижелерін талдап, өз мінез – құлқын, жұмыс нәтижелерін және жетістіктері мен сәтсіздіктерінің себептерін білуге болады. Үнемі ақпараттарға шолу жасау, өзара сабақтарға қатысу да өз жемісін береді.

«Жаңа технология дегеніміз не?»

(Білетін ойларымен бөліседі)

Слайд технологиялар түрлері:

- дамыта оқыту;
- СТО;
- модульдік;
- ұжымдық;
- БиС;
- үш өлшемдік технологиясы, т.б.

Технология түрлері:

1. Сатылған тәртіптелген іс – әрекет жүйесі
2. Нақтылы мақсатқа негізделген болашақ үрдісінің жобасы
3. Мұғалімнің кәсіби қызметін жанартушы
4. Білім беру стандартының негізгі талаптарына жетудің нақты жолы
5. Көзделген нәтиженің орындалу кепілі,
6. Жоспарланған түпкі нәтижеге жетудің кепілдік берерліктей іс – әрекеттер жиынтығы

Өткізу әдісі: бірыңғай топтық жұмыс

1. Сызба бойынша (бір тақырып аясында) талдау, түсіндіріңіз.

Дамыта оқытуды жүзеге асыру бағыттары:

- 1) Деңгейлік тапсырмалар

- міндеті
  - алгоритмдік
  - эвристикалық
  - шығармашылық
- 2) Ойын арқылы
- санамалықтар
  - қаламақтар

Жас маман анкетасы

1. Сіз неге осы мамандықты тандадыңыз және несімен қызық?
Мәжнн баламен жұмыс жасатам ұнайды, біраз
өзім өзім осы балабақшада жасатасам ұнағанды
қшада өзім себепті тандадым.
2. Сіз өз мамандығыңызды қай қырынан (қай жақтан) қарайсыз?
Бала өмірдің мәні де өзім өзім себепті.
3. Жұмыста қандай қиыншылықтар туды және қандай көмек қажет?
Ақпаратта ұяғымда үлкен деңгейде шара өткізіп
көрініс келеді, өзі үшін көмекті бала көмек қажет
балда.
4. Педагогикалық ұжыммен өз арасында қарым- қатынасыңызды қалай бағалайсыз?
жақса ұнап жатар бастамаса.
5. Жақын арада өзіңізге қандай міндет қоясыз?
жақса педагог білікті білімді ұстаз
бастам келеді.
6. Сіз келешекке қандай кәсіптік жоспар құрасыз?
Білімді, ізденіс балаларға жақса
тәрбие білім бастам келеді.
7. Сізге келешекте мамандық тандауға мүмкіндік туса, тәрбиеші болуды қайтадан қалар ма едіңіз?
Иә.
8. Ұжым жұмысында Сізді не қызықтырады?
Немесе түрлі сайыстар ұнағанды, сайыстар
балалармен жұмыс жасатам.
9. Әдіскер тарапынан көмек беріле ме, және қандай?
Иә бірінші қашан сұрасамыз жауап
жақса, үйретеді.

Жас маман:

Кабылова Гулдана Сагинбаевна

Жас маман анкетасы

1. Сіз неге осы мамандықты таңдадыңыз және несімен қызық?
Түрлері байырғы әңгіме жасау, құрметтеу, өмір өзіміз
Сонал, бірақ қарағанда да қызық келеді. Өзіміз, дүниені
2. Сіз өз мамандығыңызды қай қырынан (қай жақтан) қарайсыз?
Түрлерімен қарай береміз.
3. Жұмыста қандай қиыншылықтар туды және қандай көмек қажет? Ең алдымен
өзіміз қызық, жақсы болса, бірақ мұнда басқа факультет
және тәрбиешілер мамандығын толық меңгеру.
4. Педагогикалық ұжыммен өз арасында қарым-қатынасыңызды қалай
бағалайсыз? Жақсы.
5. Жақын арада өзіңізге қандай міндет қоясыз? Түрлерімен баулау, маман
болу керек екені, қандай келешекте өзі мамандығын
6. Сіз келешекке қандай кәсіптік жоспар құрасыз? Түрлерімен толықтыру
7. Сізге келешекте мамандық таңдауға мүмкіндік туса, тәрбиеші болуды
қайтадан қалай ма едіңіз? Әлі мүмкін екенімен бірақ алдымен
өзіміз ең басқару тәрбиешісімен мамандықпен иелі
керек.
8. Ұжым жұмысында Сізді не қызықтырады? Мейі ұжым жұмысында
Ең алдымен өз сойластық, ауқымдылық, бірақ да.
9. Әдіскер тарапынан көмек беріле ме, және қандай?
Түрлерімен жақсы, кез-келген уақытта ауқымда да,
өзіміз да түсінік алып аламыз.

Жас маман:

Батырова Нурайна Камиевна

«Молдір» бобекжай-бақшасы

Бағдарлама

«Баланың танымдық қабілетін арттыру»

2021-2022 оқу жылы

Әлем бала өміріне біртіндеп кіреді. Бала ең алдымен оны үйде, балабақшада не қоршап тұрғанын ұғынады. Біртіндеп өмірден алған тәжірибесі көбейеді. Мектеп жасына дейінгі балалар өзінің айналасындағы қоршаған ортамен танысуға өте құштар. Бұл баланың бірнеше сұрақтар қоюына әкеліп соғады. Яғни, балаға әлем аздап ғана сырын ашса, онда баланың білуге деген құштарлығы арта түседі. Ойын—баланың бірінші әрекеті, сондықтан да оның мән—мағынасы ерекше. Қазақ халқының ұлы ойшылы Абай Құнанбаев: «Ойын ойнап, ән салмай, өсер бала бола ма?», - деп айтқандай, баланың өмірінде ойын ерекше орын алады. Мектеп жасына дейінгі балалардың зейіні тұрақсыз болады. Оларды біркелкі жұмыс тез жалықтырады. Сондықтан олардың зейінін үнемі қажетті бағытқа аудару үшін ойын түрінде жүргізу қажет. Өйткені ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінде алған білімді ойынмен тиянақтау білімнің беріктігіне негіз қалайды.

Ойын барысында баланың жеке басының қасиеттері қалыптасады. Баланың қуанышы мен реніші ойында айқын көрінеді. Ойын кезіндегі баланың психологиялық ерекшелігі мынада: олар ойланады, эмоциялық әсері ұшқындалады, белсенділігі артады, ерік қасиеті, қиял елестері дамиды, мұның бәрі баланың шығармашылық қабілеті мен дарынын ұштайды. Мектеп жасына дейінгі балалар көргендерін, байқағандарын, айналасынан естігендерін ойын кезінде қолданатын байқауға болады. Ойын айналадағы болмысты бейнелейді. Ойын барысында балалар дүниені тани бастайды, өзінің күш жігерін жұмсап, сезімін білдіруге мүмкіндік алады, адамдармен араласуға үйренеді.

Сондықтан да ойшыл ұлы адамдар балаларды ойын арқылы оқыту керек деген ойға келді. Ойын арқылы оқыту, бұл ой көптеген оқытушылар мен тәрбиешілерді қызықтырды. Грузин педагогы Ш.А.Амонашвили ойын арқылы балаларға өте қиын әлемдік танымды түсіндіре білді.

Ш.А.Амонашвили өз оқушыларымен ойын ойнағанда өзін балалармен бірдей қоя отырып, олардың көңіліне, ойына, санасына пайдалы ұғымды беріп, өз ісіне сенімді болып, қиындықтарды жеңе білуге үйретті—баланың көздерінде білімге деген құштарлықты байқады. Ойын арқылы оқытудың арқасында дидактикалық ойын пайда болды. Берілген ойындарды қолдану іс-әрекеттің әсерлігін арттырып, балалардың логикалық ойлауын, математикалық қабілеттерін дамытады. Бұл ойындарды тәрбиешінің шығармашылықпен түрлендіре отырып, балалардың психофизиологиялық ерекшеліктерін ескеріп, жаңа тақырыпты өткенде, өтілген материалды қайталағанда, білімді тиянақтау кезінде іс-әрекеттің мазмұнына сай пайдалануға болады.

Сондықтан, бұндай ойындар ойнау балалардың ойлау, қабылдау, еліктеу қабілеті және заттардың түрін, түсін, көлемін ажырата білуін дамыта түсу үшін өте қажет.

Дидактикалық ойындарда міндетті түрде екі бала қатысатын ойындар түрін пайдаланған тиімді. Ойын арқылы оқыту үшін дидактикалық ойындар құрылған. Балаларға тапсырмалар ойын түрінде беріледі, бұл дидактикалық ойындардың негізгі ерекшеліктері. Балалар ойнау арқылы белгілі бір білім білік, дағдыларды және ойын әрекеттерін меңгереді. Әр дидактикалық

★
★
★
★
★

ойынның танымдылық және тәрбиелік мазмұны болады.

Ұсынылып отырған құралда балалардың математика пәніне қызығушылығын арттыру мақсатында дидактикалық ойындар; қазақ ақын-жазушыларының санға байланысты санамақтар, жаңылтпаштар; сергіту сәттері; іс-әрекеттің конспектісі берілген, не үшін ойынды ұйымдастыру керек және тәрбиешінің алға қойған мақсатына қалай жету деген сұрақтардың негізінде құрастырылған. Ойындардың тиімділігі көп жағдайда тәрбиешінің көңіл-күйіне де байланысты болады. Әр ойынды өткізген кезде тәрбиешіге шығармашылық қажет.

Мектеп жасына дейінгі балалар мекемелерінде балалармен өткізілетін математиканың алғашқы ұғымдарын қалыптастыру іс-әрекетте ойынның мынадай түрлерін пайдалануға болады:

1) дидактикалық ойындар—логикалық ойлауын, математикалық қабілеттерін дамыту.

2) санға байланысты санамақ, жаңылтпаштар, жұмбақтар—балалардың сандарды танып білуін, тілдерін жаттықтыру, есте сақтауын, ойлау қабілеттерін дамыту.

3) математикалық сергіту сәттері—кеңістікті бағдарлау, қимыл қозғалысты дамыту. Құралда дидактикалық ойындар мазмұны, ойынды ұйымдастырудың әдіс-тәсілдері көрсетілген. Олар балалардың зейінін, есте сақтауын, байқағыштығын, көзбен мөлшерлеуін, тапқырлығын дамытуға, математикалық білімдерін, икемділіктері мен дағдыларын, заттарды түсі, өлшемі, пішіні бойынша топтастыруға, салыстыруға, ажыратуға, кеңістік пен уақытты бағдарлауға үйрету. Балалардың логикалық ойлау, қабылдау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін, қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған. Жоғарыда айтылған мақсаттарды шешуде нәтижесі ұтымды болу үшін балалардың қарапайым математикалық түсініктерін қалыптастыруда дидактикалық ойындардың жинағын ұсынамын.

I. Дидактикалық ойындар

Геометриялық пішіндерге арналған дидактикалық ойындар

Мақсаты: Балаларға біреуі артық немесе кем санды тауып, атауды үйрету.

Көрнекілік: Ою-өрнектер, геометриялық пішіндер салынған карточкалар жиынтығы, геометриялық пішіндер.

Барысы: Балалар геометриялық /үшбұрыш, шаршы, дөңгелек және с.с./ пайдаланып, мұғалімнің тапсырмасына үндеместен жауап беруі тиіс.

Тәрбиеші тапсырма береді, балалар оны орындайды.:

а/дөңгелектерден біреуін артық етіп, үшбұрыштарды қойындар /үш дөңге салынған сандық карточканы көрсетеді/;

б/мұндағы дөңгелектерден біреуін кем етіп, шаршыларды қойындар /бес дөңгелек салынған сандық

карточканы көрсетеді/;

в/дәл осындай пішінді көрсетіндер /дөңгелекті көрсетеді/және осыларға сәйкес тапсырмаларды көрсетіндер.

Ойын соңында қорытынды шығарылады. Қатені аз жіберген қатар ұтып шығады. Ойынның барысында балалардың зейіні, қол қимылының жылдамдығы, дәлдігі қалыптаса бастайды және санауды, біреуі артық немесе кем санды тауып, оны атауды үйренеді.

«Дәл осындай пішінді тап»

Ойынның мақсаты: геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру.

Ойынның құрал-жабдықтары: бала саны бойынша құлыптың суреттері, геометриялық пішіндер.

Ойынның мазмұны: алдарындағы сиқырлы құлыпты ашуды ұсыну. Құлыптың кілттері де сиқырлы, геометриялық пішіндерден құралған екенін айту. Әр бала құлыпқа сай келетін кілтті алып, құлыпты ашады.

«Үйдің есігін жабайық»

Ойынның мақсаты: заттарды өлшемі бойынша салыстыруға, жуан және жіңішке заттарды ажыратуға жаттықтыру. Ойлау қабілетін дамыту.

Ойынның құрал-жабдықтары: үйдің, есіктің суреттері.

Ойынның мазмұны: қағаздан қиылған, есігі жоқ үйдің суретін балаларға тарату. Жуан және жіңішке есіктерді үйдің өлшеміне сай келтіріп салуды ұсыну.

«Вагондарға дөңгелек таңдау»

Ойынның мақсаты: геометриялық пішіндерді ажыратуға, қасиеттерін білуге жаттықтыру, ойлау қабілетін дамыту.

Ойынның құрал-жабдықтары: қағазға салынған вагондар, әртүрлі геометриялық пішіндер.

Ойынның мазмұны: Балалар вагондарға лайық дөңгелектерді әртүрлі пішіндердің ішінен табады.

«Молдір» бобекжай-бақинасы МККК

Балаларды режим ережесін бұзбай,
серуенге жылдам жиналуын қалай ұйымдастыру керек.

Тәрбиешіге ұсыныстар

2021-2022 оқу жылы

Әдіскер: Калыева.К.С

Балаларды режим ережелерін бұзбай, серуенге жылдам жиналуын қалай ұйымдастыру керек. Тәрбиешіге ұсыныстар

Балаларды коронавирус инфекциясынан қорғау үшін тәрбиешілерге серуендеу ұзақтығын арттыруға, яғни жақсы ауа-райында сабақтың бір бөлігін аулада өткізуге кеңес беріңіз. Балалардың киіну-киінудің көп уақыт жұмсауы керек. Балабақшаларда коронавирусқа алдын алу үшін серуендеу ұзақтығын арттырған жөн. Жылы ауа-райында сабақтың бір бөлігін серуендеумен өткізуге кеңес беріңіз. Осылайша балалар күніне үш рет: таңертең таңғы асқа дейін, сабақтың кейін және кешкі астан кейін серуендейді. Бірақ тәрбиешілер серуендеу жиілігін арттырғанда балаларды қалай тез жинау керектігі жайлы проблема туындайды. Бұл дәріске жас топтарда проблеманың олардағы киіну және шешіну процесі кейде жарты сағатқа созылады, бұл режим ережелерін бұзады. Тәрбиешілерге балаларды серуендеуге қалай жылдам жинап, қайтып оралуы қалай ұйымдастыруға болатындығы туралы кеңес беріңіз.

Балалардың белсенділігін үш жолмен арттыруға болады. Бірінші әдісті күнделікті, екінші және үшіншіні сирек қолданған жөн, себебі балалар оларды алдау ретінде қабылдауы мүмкін.

Бірінші әдіс. Балаларды іс-әрекетті өзгертуге эмоционалды түрде бейімдейтін серуендеуді бастау дәстүрін жасаныз. Ол үшін өлең, коңіл көтеру, ән қолдануға болады. Олар балалар үшін ойынды аяқтайтын уақыт келгені, ойыншықтарды орнына қойып, киіну керек екені жайлы белгі болады.

Балаларды қызықты оқиғаға жетелейтін қуыршақ-кейіпкерді пайдалануға болады.

Екінші әдіс. Терезеге барып, ауа-райы жақсы, күн жарқырап тұрғанына назар аударыңыз. Балаларға аулада қандай қызықты ойын күтіп тұрғанын айтыңыз.

Үшінші әдіс. Балаларды сыртқа алып шығатын материалды дайындауға тартыңыз. Тәрбиешелерден доп, ойынға арналған құралдарды алып шығуын өтініңіз. Серуенде оның не үшін қажет болатынын сұраныңыз.

2-кеңес. Балалармен киіну ережелерін жаптаңыз	Проблема: Балалармен тәрбиешінің нұсқауларын тыңламайды, ережелерді еске сақтамайды немесе ұнатпайды. Ол бірінші ережеге етпеді.
--	--

Балаларды серуендеуге жинауға байланысты ережелерді: шкафта заттардың реті, киіну алгоритмі, мінез-құлық ережелері деп үш топқа бөлуге болады.

Бірінші ереже. Киім оны кию алгоритміне сәйкес келетін ретпен орналасуы керек. Шкафтың жоғарғы сөресі ауыстырылатын киімге арналған.

Екінші ереже. Киіну алгоритмін қолданыңыз. Оны балаларға көрсетіңіз және олардың жасына қолжетімді түрде үйреніңіз: кіші топтарға арналған сурет, орта топтарға арналған фотосурет, үлкен балаларға арналған схемалар. Әр бала оны көре алатындай етіп, баланың көз деңгейінде киім бөлмесіне алгоритммен плакат іліңіз. Онда серуендеуге арналған заттарды қандай ретпен кию керек екендігі көрсетілуі керек. Бұл жағдайда қосымша түсініктеме мен мәтін бөлмеуі керек. Алдымен балаларға бұл суреттердің не үшін қажет екенін түсіндіру, содан кейін олар ехемага сәйкес киюге тырысуы керек. Кіші мектеп жасына дейінгі балаларға арналған плакат үлгісін төменде қараныз.

Үшінші ереже. Киіну және шешіну кезінде балалармен мінез-құлық ережелерін қайталаңыз. Шкафтан тек киюге болатын киімдерді алу және тек өз шкафының жанында киінуі; заттарды өз орындарына қоюы керек екенін балалардың есіне салыңыз.

Балаларға арналған «Серуенге қалай киіну керек» плакатын e.rukdo.mefr.kz жүктеп алыңыз.

3-кеңес. Ойын арқылы киінуді үйретіңіз	Проблема: Балалар тәрбиешінің нұсқауларын тыңламайды, ережелерді еске сақтамайды немесе ұнатпайды. Ол бірінші ережеге етпеді.
--	---

Балалардың өздігінен киіну-шешіну дағдыларын қалыптастыру үшін оқушылардың жасын ескере отырып, ойын әдістерін, оқу құралдарын, көркем мәтіндерді қолданыңыз.

Ойын әдістері. Киім жиынтығы бар қуыршақты қолданыңыз. Балалар киімдердің атауларын, киіну және шешіну ретін қайталайды.

Ойын құралдары. Ойын құралдары ретінде, мысалы, ілгектерді, сыдырма, түймелерді қолдануға болады.

07.09.2021

Тәрбиешінің аты-жөні: Аманжол Диева

1. Педагогикалық жұмыспен Сіз қалай жүзделдіңіз?

өзіңіз түрде

2) өзіңіз балалардың жүзінде тәрбиешілердің

3. Сіз жұмысыңыз қалай іздестіріңіз/қалыптастырды?

1) білімдер, қабілет, білім (балалардың білімдерімен)

тәрбиелік қабілет, білім (балалардың білімдерімен)

2) мәдениетті түрде (балалардың білімдерімен)

3) достарының әріптестерінің ұсыныстары арқылы тәрбиелік тәрбиелік

4) мәдениет қабілеті арқылы

3. Сізге тәлімгер-мүғалім бір ма?

1) иә, және оның қанығы түрде

жоқ, бірақ өз маған керек

3) жоқ, мен оған жүзделісім

4) иә, бірақ оның қанығы түрде

4. Өзіңіздің жеке педагогикалық іс-шараларыңыздан кейін Сіздің тәрбиеші жұмысыңыз қалай өзгереді?

1) өзгерген жоқ

жеке жағдайға қарай өзгерді

3) жамаат жағдайына қарай өзгерді

4) жауап беруге қиындау

5. Өзіңіздің бақшадағы жұмысыңыздың сапасына қанағаттануыңыз қандай? Қандай?

1) нағыз қанағаттанушысы

жоқтан гөрі, иә

3) иәден гөрі, жоқ

4) нағыз жоқ

5) жауап беруге қиындау

6. Сіз балабақша тәрбиешісіне қандай проблемалармен жүзделесіз?

1) тәрбиелік әдістерінің болмауы

2) педагогикалық жұмыстағы қарым-қатынастар

3) Балабақша іс-шараларының жүзінде

ата-аналардың тәрбиелік және қарым-қатынасы

5) балалардың оқуға қызығушылығы

7. Балабақшада жұмыс істеу кезінде Сіз жоғары оқу орнында алған білімнің тәжірибелік пайдасын жалпы қалай бағалайсыз?

- 1) өте жоғары
- 2) айтарлықтай жоғары
- 3) аса жоғары емес
- 4) төмен

8. Сіздің ойыңызша, жоғары оқу орнындағы недиғогикалық мамандықтарының оқыту мазмұнында не жетіспейді?

1) ҰОЖ мазмұны мен білім ауқымы

2) кәсіптік тәжірибе бойынша уақыт көлемі мен мазмұны

9. Алдағы бірнеше жылда өзіңіздің недиғогикалық мансабыңыздың дамуын қалай бағамдайсыз?

1) жұмыс істеп жүрген мектебімде, пән мұғалімі ретінде біліктілігімді біртіндеп арттыру

2) мансаптық өсу (оқу меңгерушісі, мектептің құрылымдық бөлімінің басшысы) оған қоса пән мұғалімі ретінде біліктілігімді біртіндеп арттыру

3) өзге беделді, кәсіби тартымды мектепке ауысу

4) магистратураға түсу, ғылыми-недиғогикалық қызметті бастау

5) екінші жоғары білім алу

10. Мамандықты ауыстыру туралы ойыңыз бар ма?

1) иә

2) жоқ

11. Мамандықты ауыстыру ойыңыз болса, оның себебі

1) мамандықтан түңілу

2) ұтымды ұсыныс түсу

3) жеткіліксіз кәсіби деңгейіме байланысты

4) мектептегі психологиялық жағдайға байланысты

Сонында, өзіңіз туралы шағын ақпарат

Тегі, аты-жөніңіз (толық) Махмет Аманжол Аманжолұлы

қала, аудан, область Ақтөбе облысы мұғалімдер кесазе.

Сіз бітірген жоғары оқу орнының аты Мұбашев.

диплом бойынша біліктілігіңіз Мұбашев колледжі.

жоғары оқу орнын бітірген жыл 2021.ж.

жүргізетін сабақтарыңыз Қандағстиярдың оқу қызметі.

7. Балабақшада жұмыс істеу кезінде Сіз жоғары оқу орнында алған білімінің тәжірибелік пайдасын жалпы қалай бағалайсыз?

- 1) өте жоғары
- 2) айтарлықтай жоғары
- 3) аса жоғары емес
- 4) төмен

8. Сіздің ойыңызша, жоғары оқу орындарының педагогикалық мамандықтарының өзгеру мазмұнында не жетіспейді?

1) ҰОҚ мазмұны мен білім ауқымы

2) кәсіптік тәжірибе бойынша уақыт көлемі мен мазмұны

9. Алдағы бірнеше жылда өзіңіздің педагогикалық мансабыңыздың дамуын қалай бағамдайсыз?

1) жұмыс істеп жүрген мектебimde, пән мұғалімі ретінде біліктілігімді біртіндеп арттыру

2) мансаптық өсу (оқу меңгерушісі, мектептің құрылымдық бөлімінің басшысы) оған қоса пән мұғалімі ретінде біліктілігімді біртіндеп арттыру

3) өзге беделді, кәсіби тартымды мектепке ауысу

4) магистратураға түсу, ғылыми-педагогикалық қызметті бастау

5) екінші жоғары білім алу

10. Мамандықты ауыстыру туралы ойыңыз бар ма?

1) иә

2) жоқ

11. Мамандықты ауыстыру ойыңыз болса, оның себебі

1) мамандықтан тұңғиу

2) ұтымды ұсыныс түсу

3) жеткіліксіз кәсіби деңгейіме байланысты

4) мектептегі психологиялық жағдайға байланысты

Соңында, өзіңіз туралы шағын ақпарат

Тегі, аты-жөніңіз (толық) Жаңағалиев, Иосиф Шәттіғалиевич

қала, аудан, область Ақтөбе обл. Мұғалімдер ауданы Сата ауданы

Сіз бітірген жоғары оқу орнының аты Жубанов университеті

диплом бойынша біліктілігіңіз _____

жоғары оқу орнын бітірген жыл 2021г

жүргізетін сабақтарыңыз Мектепке дейінгі білім беру ҰОҚ

Тәрбиешінің аты-жөні: Жетісаян Шонар Жағатайқызы

1. Педагогикалық жұмысқа Сіз қалай келдіңіз?

- 1) саналы түрде
- 2) өзге салалардан жұмыс таппағандықтан

2. Сіз жұмысты қалай іздестіңіз/таптыңыз?

- 1) бітірген жоғары оқу орнының жолдауымен
- 2) аудандық, қалалық білім бөлімдерінің жолдауымен
- 3) мақсатты түрде ауданның/қаланың ең үздік мектебін іздедім
- 4) достарымның/әріптестерімнің ұсыныстары арқылы вакансия таптым
- 5) мектеп әкімшілігі шақырды

3. Сізде тәлімгер-мұғалім бар ма?

- 1) иә, және оның көмегі тиімді
- 2) жоқ, бірақ ол маған керек
- 3) жоқ, мен оған мұқтаж емеспін
- 4) иә, бірақ оның көмегі тиімсіз

4. Өзіңіздің жеке педагогикалық қызметіңізден кейін Сіздің тәрбиеші жұмысына деген көзқарасыңыз өзгерді ме, егер өзгерсе қалай?

- 1) өзгерген жоқ
- 2) жақсы жағына қарай өзгерді
- 3) жаман жағына қарай өзгерді
- 4) жауап беруге қиналамын

5. Өзіңіздің бақшадағы жұмысыңыздың сапасына қаншалықты көңіліңіз толады?

- 1) толық қанағаттанамын
- 2) жоқтан гөрі, иә
- 3) иәден гөрі, жоқ
- 4) нақты жоқ
- 5) жауап беруге қиналамын

6. Сіз балабақша тәжірибесінде қандай проблемалармен жиі кездесесіз:

- 1) тәлімгерлік жүйесінің болмауы
- 2) педагогикалық ұжымдағы қарым-қатынастар
- 3) Балабақша әкімшілігінің жұмыс стилі
- 4) ата-аналардың тәрбиешіге деген қарым-қатынасы
- 5) балалардың оқуға ынтасының жақтығы

7. Бадыбаыстада жұмыс істеу кезінде Сіз жоғары оқу орнында алған білімнің деңгейіне қажетті деңгейдегі талаптарды қалай бағалайсыз?

- 1) өте жоғары
- 2) білімділік деңгейі жоғары
- 3) аса жоғары емес
- 4) төмен

8. Сіздің ойыңызша, жоғары оқу орындарынан педагогикалық мамандықтардың оқыту мазмұнында не жетіспейді?

- 1) ҒЖК мазмұны мен білім құрамы
- 2) кәсіптік тәжірибе бойынша ұзаққа келетін мен мазмұны

9. Алдағы бірнеше жылда өзіңіздің педагогикалық мансабыңыздың дамуын қалай бағамдайсыз?

- 1) жұмыс істеп жүрген мектебімде при мұғалімі ретінде біліктілігімді біртіндеп арттыру
- 2) мансаптық оқу (оқу меңгерушісі, мектептің құрылымдық бөлімінің басшысы) оған қоса при мұғалімі ретінде біліктілігімді біртіндеп арттыру
- 3) өзге беделді, кәсіби тартымды мекемеге ауысу
- 4) магистратураға түсу, ғылыми-педагогикалық қызметті бастау
- 5) екінші жоғары білім алу

10. Мамандықты ауыстыру туралы ойыңыз бар ма?

- 1) иә
- 2) жоқ

11. Мамандықты ауыстыру ойыңыз болса, оның себебі

- 1) мамандықтан түңілу
- 2) ұтымды ұсыныс түсу
- 3) жеткіліксіз кәсіби деңгейіме байланысты
- 4) мектептегі психологиялық жағдайға байланысты

Сонында, өзіңіз туралы шағын ақпарат

Тегі, аты-жөніңіз (толық) Қармашева Аягерме Миралибековна
қала, аудан, область Ақтөбе облысы Мұқатақ ауданы Қызылқұм ауылы
Сіз бітірген жоғары оқу орнының аты "Қазақ саяси білім орталығы"
оқу бағдары бойынша біліктілігіңіз М. Әбулханов
жоғары оқу орнын бітірген жыл -
жүргізетін сабақтарыңыз Қызылқұм ауданы оқу іс жөніндегі

Тәрбиешінің аты-жөні: Харыбаева Асия

1. Педагогикалық жұмысқа Сіз қалай келдіңіз?

- 1) саналы түрде
- 2) өзге салалардан жұмыс таппағандықтан

2. Сіз жұмысты қалай іздедіңіз/таптыңыз?

- 1) бітірген жоғары оқу орнының жолдауымен
- 2) аудандық, қалалық білім бөлімдерінің жолдауымен
- 3) мақсатты түрде ауданымыз/қаланың ең үлкен мектебін іздедім
- 4) достарымның/әріптестерімнің ұсыныстары арқылы вакансия таптым
- 5) мектеп әкімшілігі шақырды

3. Сізде тәлімгер-мұғалім бар ма?

- 1) иә, және оның көмегі тиімді
- 2) жоқ, бірақ ол маған керек
- 3) жоқ, мен оған мұқтаж емеспін
- 4) иә, бірақ оның көмегі тиімсіз

4. Өзіңіздің жеке педагогикалық қызметіңізден кейін Сіздің тәрбиеші жұмысына деген көзқарасыңыз өзгерді ме, егер өзгерсе қалай?

- 1) өзгерген жоқ
- 2) жақсы жағына қарай өзгерді
- 3) жаман жағына қарай өзгерді
- 4) жауап беруге қиналамын

5. Өзіңіздің бақшадағы жұмысыңыздың сапасына қаншалықты көңіліңіз толады?

- 1) толық қанағаттанамын
- 2) жоқтан гөрі, иә
- 3) иәден гөрі, жоқ
- 4) нақты жоқ
- 5) жауап беруге қиналамын

6. Сіз балабақша тәжірибесінде қандай проблемалармен жиі кездесесіз?

- 1) тәлімгерлік жүйесінің болмауы
- 2) педагогикалық ұжымдағы қарым-қатынастар
- 3) Балабақша әкімшілігінің жұмыс стилі
- 4) ата-аналардың тәрбиешіге деген қарым-қатынасы
- 5) балалардың оқуға ынтасының жоқтығы

Жас мамандарға арналған үлгі жолнамасы

Қарым-қатынаста қышырлық, ақаулықтары бір балаларға оған әртүрлі үшін қалай көмектесуге болады?

Агрессивті бала. Агрессивті мінез-құлқының әр жағында не тұрғанын бізге тырысыңыз. Агрессивтілік пен өзін-өзі танытудың арасында айырмашылығы бар. Осыны балаларға жеткізе білудің маңызы зор. Балаларды қажетті нәрсені тастамай түрде сұрай білуге үйретіңіз, олардың пікіріне құлақ асыңыз. Көздеген нәрсені өзгелерді ренжітпей, қалай алуға болатынын көрсетіңіз. Оларды өз сезімдерін игеруге және өз күйінші-сүйіншітерін баламалы түрде білдіруге үйретіңіз.

Өтірікші бала. Көпбалалар пікір талқасынан және сыниан қашап өтірік айтқан. Балаларға артын бағып қорғалақтамай, шындықты айта білуге үйретіңіз. Олар ата-аналарының өз қателіктерін, түсінібестіктерін кешіріп, оның бәрін ретке келтіруге көмек беретініне сенімді болуы керек.

Баланың кикар мінезі. Алдымен өз мінез-құлқыңызға қараңыз. Оған айтқан әңгімелеріңіздің ішінде тікелей іске қатынасы бар ма? Балкім, сіз ашумен басқа сөйлеп, қазымырланып, әмір бере айқайлап жатқан шығарсыз. Баланың өз ісінше әрекет етуге ерік беріңіз. Балалар адам бір-біріне құрметпен қарап, ынтымақтастықта болса, ол бір-біріне қарсы тұрғаннан әлдеқайда жақсы екенін ұғымы тиіс.

Сотқар бала. Балаларға проблемаларды шешудің әр түрлі жолдары болатынын түсіндіріңіз. Қайшылықтарды шешудің бейбіт тәсілдерін көрсетіңіз.

Ұялшак балалар. Балаларыңызбен сөйлесіңіз, олардың ішкі әлеміне еліп, ұялшақтың проблемаға айналып кетпеуін қадағалаңыз. Өзге адамдар ортасында өзін неғұрлым қолайлы сезіну үшін ұялшақтығы жөнудің алғашқы қадамдарын жасауына көмектесіңіз. Баланың ұялып қажетті істен бас тартуына жол бермеңіз.

Ашулану көріністері. Кенеттен бой көтерген ашу көріністеріне қарсы ең жақсы реакция тәсілі - оған тіпті мән бермей қою, назар да аудармау. Сабырлы қалпында ашу қашан басылғанша күтіп тұрыңыз. Баланы өз сезімдерін игерудің өзгеше бір жолы - бәрін сөзбен жеткізе білуге үйретіңіз. Олар бұрқылдаған ашумен ештеңе де жасау мүмкін еместігін түсінуі, көздеген нәрсеге қол жеткізудің оған қарағанда әлдеқайда оңтайлы, әлдеқайда тиімді жолдары бар екенін ұғынуы тиіс.

Беймаза балалар. Өзіне үнемі көңіл аударып отыруды қалайтын бала көбіне өз-өзіне сенімсіз келеді. Сіз оны жақсы көретіндігіңізді және жұмысты өздігінен, өзгенін көмегіңізсіз-ақ атқара алатынына сенетінін айтыңыз. Уақытыңызды оған басқа да нәрселерге бөлу қажет екенін түсіндіріңіз. Баланы өзгенің сезімдері мен талап-тілегін құрметтеуге баулыңыз.

Тілазар балалар. Баланы өзін-өзі тәртіпке келтіре білуге, жауапкершілікке, ынтымақтастыққа, проблемаларды шеше білуге, өзін де, өзгені де құрметтей білуге үйретіңіз.

Үлгірмеушіліктің психотерапиясы

Бірінші ереже: жатқанды ұрма. «Екілік» - жеткілікті жаза. Бір қателік үшін екі рет жазалауға болмайды. Бала өз білімі үшін алар бағасын алды, ал үйде оны өз ата-аналары тағы да жазамен қарсы алмай, сабырлықпен көмектесуі қажет.

Екінші ереже: минутына бір ескертпеден артығы - артық. Баланы кемшіліктерінен арылту үшін минутына бір ескертпеден артық ескертпе жасамаңыз. Өр нәрсенің мөлшерін біліңіз. Әйтпесе, баланың бәрін «бітті» деп есептейді де, сіздің сөзіңізге де берген бағаныңа да мән беруден қалады. Әрине, бұл өте ауыр нәрсе, бірақ мүмкіндігінше оның көптеген кемшіліктері арасынан әсіресе қайсысын алдымен түзету керек болса, соны ғана назарға алып, басқасын әзірге қоя тұрыңыз. Қалғандары кейінірек түзеледі немесе ұсақ-түйек нәрсеге айналып, кезге көрінбейтіндей болып кетеді.

Үшінші ереже: екінің бірін ғана таңдаңыз... Баламен ақылдасып, оқудағы қиындықтардың алдымен қайсысын игерген езіне маңызды екенін анықтап алыңыз. Мұнда өзара түсіністікке не боларыңыз анық. Егер екеуіңізді де мәтін оқудағы жылдамдық мәселесі мазалайтын болса, баладан сонымен қатар көркемдеп оқу мен қайталап айтып беруді де талап етпейіз. Әзірге олардың біреуімен ғана шектеле тұрыңыз.

Төртінші ереже: орындаушыны мақтап, орындалған нәрсені ғана сынау керек. Бағаның нақты адресі болуы тиіс. Бала әдетте бағаны тұлға ретінде өзінің жеке бағына берілді деп ойлайды. Оның тұлғаға берілетін баға мен орындалған жұмысқа берілетін бағаның екеуі екі түрлі нәрсе екенін ұтуына көмектесу шарт. Тұлға ретінде мақтау айтылуы керек. Бұрынғысынан сәл де болса ілгерілегендік белгісі болса бала оң баға алуға лайық деген сөз. Егер ол осындай мақтаудың арқасында өзін өзі құрметтей бастаса, сіз оған аса маңызды бір негіздеме сыйлайсыз. Ол - оқуға деген ынта-ықылас. Дербес мақтау айта тұрып, оған адрессіз сын-ескертпелер де жасауға болады. Мәселен, «Мұндай есептер бір амалмен емес, екі амалмен шығарылуы керек». Нашар бағалаудың мұндай формасы баланы өз қатесін түзетуге ынталандырады. Бірақ оның білімге, жақсы оқуға деген ықыласына ақау түсірмейді.

Бесінші ереже: баға баланың бүгінгі жетістіктерін оның кешегі сәтсіздіктерімен салыстыра отырып қойылуы керек. Кішкентай оқушының бұл жетістігін бағалаудағы мемлекеттік нормалармен немесе оның парталас көршісі жеткен табыстармен салыстыруға болмайды. Баланың күйттай жетістігі болса да - әйтеуір жетістік қой, қиындықты игерудегі кішкентай ғана жеңіс қой, ол ескерілуі тиіс және лайықты бағалануы қажет.

Балаларды қалай сөйлетуге болады?

Мұғалімдерді көбінесе балалардың үнсіз қалатындығы қынжылтады. Бұл әсіресе жасөспірімдерге тән нәрсе. Кейде тіпті оларға не болғанын түсінудің өзі қиын. Бірақ әйтеуір бала бір нәрседен қатты ренжулі екені білініп тұрады.

Балалардың сөйлеп, ашылуына қалай көмектесуге болады?

1. Қалай дегенде де оларды күшпен сөйлетіп, күштеп ішіндегі сырын біле алмайсыз. Сіз неғұрлым мәжбүрлеген сайын, ол солғұрлым тұйықтала түседі. Сіз сабырға келіп, оларды өз еркіне қойсаңыз, қауіпсіздікті сезініп, өздері-ақ сөйлей бастайды.

2. Тым асығыстамаңыз! Бір нәрседен кұр қалатындай жағдайла жүрген адамға жақындаудың өн де тобын түй. Балкім, балалар біздің осындай шұғыл сөзтеріңді көріп, артық-ауыс мазалағысы да келмейтін болар.
3. Балаларды мүмкіндігінше азырақ сынауға тырысыңыз. Балкім, олардың тым-тырыс, үнейдіктен қорған жасап алып отыруы да сіздің көзекті сыни ескертпе-жазаларыңыздан қорқатынлығын болар. Олар айтқан сөздердің бәріне де құпшыңыз, танданыңыз.
4. Сұрақ қоя біліңіз. Егер сіз аңгімені «салай ма» дегеннен бастайтын болсаңыз, ол ұзаққа баруы және қыпқықты болуы екіталай. Мұғалімдер көбінесе оқушыларға «иә» немесе «жою» деген сөзден басқа жауабы жоқ сұрақтар қояды да, оларды сөйлемейді деп жаңғырады.
5. Тек сының жетекшісі ғана емес, сонымен бірге сының досы да бала біліңіз. Балкім дос маңы адырақ, қажеттірек болар!

Өзін өзі ашу тренингі (жас мамандарға арналған)

Тренинг мақсаты:

- тренингтік топтың жұмыс жүргізуіне қолайлы жағдай жасау;
- тілектестік атмосферасын қалыптастыру;
- тренингке қатысушыларды жас мамандармен таныстыру;
- қарым-қатынас дағдысын қалыптастыру, өзара тиімді әрекеттестікке кедергі келтіретін ішкі барьерлерді, шырғыуларды жою;
- жас мамандардың ашылуына, өз әріптестеріне өздерін көрсете білуіне көмектесу;
- жас мамандар өздерін педагогикалық ұжымның бір бөлшегі ретінде сезінуіне, бейімделуіне ықпал жасау;
- қатысушыларды тренингтік топтардың негізгі жұмыс принциптерімен таныстыру.

Тренинг бағдарламасы

1. Жүргізушінің тренингке қатысушылар мен топтарды бір-бірімен таныстыруы.
2. Сабақ бағдарламасы тақыланады, іс-әрекет ережелері белгіленеді.
3. Іс-әрекет ережелерін қатысушылар өздері белгілеуіне немесе жүргізуші ұсынған нұсқасы пайдалануына болады.
4. Практикалық бөлім.
5. Соңғы бөлім, Тренингтің қорытындысын шығару.

Тренинг барысы

- Саламатсыздар ма, құрметті тренингке қатысушылар! Бұл біздің осы тоқсанда өтіп отырған өзін өзі ашу жөніндегі бірінші тренингіміз. Біздің кездесулеріміз ендігі жерде тұрақты болады деп сенемін! Біздің топ мектептегі жас мамандарды лицей әкімшілігімен, өздерінің баулушы тәлімгерлерімен, алдағы кезде бірге қызмет ететін мұғалімдермен таныстыру мақсатында құрылып отыр. Бүгін біз бір-бірімізбен жақынырақ танысатын боламыз. Ішкі барьерлерді алып тастауға, толқуларды сабырға түсіруге, оң зарядтар алуға тырысамыз.

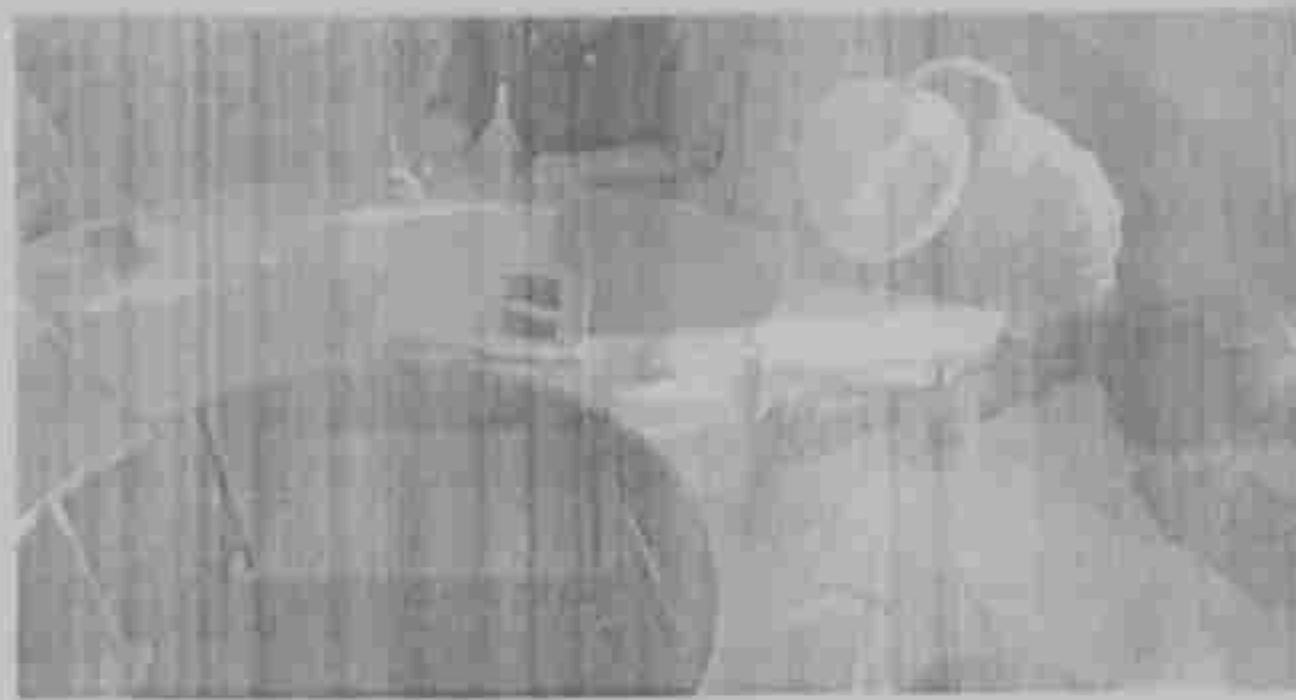
Қапшық - қалта қапшықпен үйге жақын жатса, байлық та жетеді. Керісінше болса бәрі керісінше. Егер қапшық аузы байлауы болса сараңдығын, қаншағын жерге жақса жалқау, түрегелін түрсе еңбегі көр адам.

Жол - үйге жақын жатса жолы жеңіл, алыс болса керісінше. Егер жол ұйым жетінен шыкса, таңқан табысын үйге әкелетін, ал керісінше болса шаңша, айтадығын ұрпақтан адам.

Сақина - көзін бөлсе қанша сабылдағанды, қонақ шақырғанды ұмытса, Қолы болса болашақты ойлайды, капитал жинайды. Неке жүзгі маңғы отбасын өйдіреді.

Гүл - үйге жақын болса, қуаныш, той болады, үйдің жетегінде болса - қызықты күндерін алыста.

Жылдан үйден алыс салынаса - жаулары алыс, егер жақын салынаса көре адамның айналада болғаны. Суретте қайсысы үлкен салынаса сенің өмірің үшін маңызы зор.

7. «Бакыт, табыс, шеберлік» атты семинардан алған әсермен, ойыммен болысу

8. «Кел билейің» көзгелмалы ойын.

Мақсаты. Қатысушылардың көңіл-күйін көтерін, байқағыншылығын, жылдамдығын дамыту.

Көңілді әуендер кезекпен қойылады. Жүргізуші қатысушыларға айналған бірден жүру керектігін және де әуен тоқтап қандай сан аталса сонша адам бірігіп қалу керектігін айтады.

9. Слайд арқылы «Анаграммаларды шешу»

Анаграммаларды шешу.

1. МТЕКІГТҮІІСІ

2. НАҚТАҒА

3. КЕЛУРИСАПБ

4. ІРКЕКӨК

5. АҰТЖМЫМАРДЫ

6. ЛҰЫҚСЫР

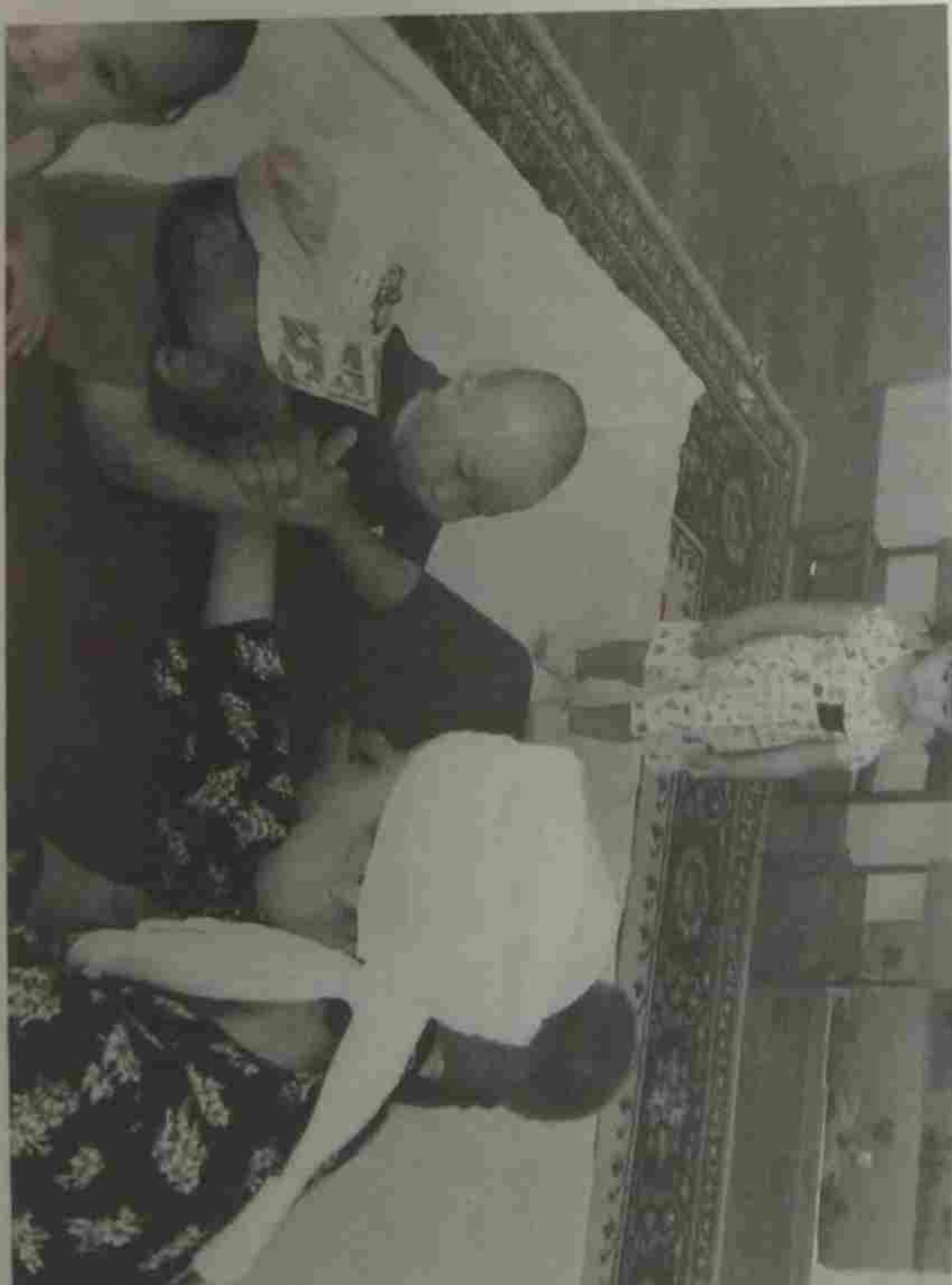
7. Өгеркіші

8. Қарғайлаба

9. Дылаткроғна

Ұлттық ойындар арқылы балаларды адамгершілікке тәрбиелеу

Бала тәрбиесі – игілікті іс. Берері де, сұрауы да, жемісі де мол тәрбие салысының ең өзектісі. Баланың өмірдегі алғашқы қадамы, бірінші әрекеті – ойын және баланың өмірді танып, еңбекке қатысуы, психологиялық ерекшеліктері осы ойын үстінде қалыптасады. Ойын баланың негізгі әрекеті. Ойын барысында бала өзін көршілерімен ұлкендер сияқты, өзінің сүйікті өңгімелері мен ертегілеріндегі кейіпкерлері сияқты өмір сүреді, әрекет жасайды. Ойын әрекетінің ең негізгі түрінің бірі – дидактикалық ойын. Мысалы, «Есіне сақта және сурет сал», «Неге ұқсас?» сияқты практикалық әрекеттер арқылы бала адамгершілік және әділдікке, әсемдікке талпынып өмірге жақсы көзбен қарым-қатынас жасайды. Қазақ тілі сабағында бастауыш сыныптарында «Шаттық шеңбері», «Тыңдайық – ойланайық», «Сергіту сәті», «Өңгімелесейік» «Жүректен жүрекке» деген тәсілдерді қолдана отырып, мұғалімдер мен балалар арасында өзара түсіністік, сыйластық, бір-біріне деген құрметін бірінші кезекте тұруы, өзара дос-құрбыларына, дәрежесі мен құрамы тең адамдарша тілдесіп, түсінулері жақсы нәтижеге жеткізіледі. «Өзіңді танығаның, ілгері дамығаның» тренингі рухани-адамгершілік қасиеттерін дамытуға, өзін-өзі танып, өзін-өзі іс жүзінде мейлінше көрсете білуге айтарлықтай мүмкіндік берді. Балаға тәрбие бергенде ойын мен тәрбиені ұштастырып, баланы ойната тұра, оның бойына рухани, адами құндылықтарды сіңіру ата-ананың да, ұстаздардың да, бір сөзбен айтқанда жөн сілтеушілердің міндеті. Бала мен жеткіншекті ойнатып қана қоймай, бойына ұқыптылық, адамгершілік, татулық, намысшылдық, ептілік, шапшаңдық және т.б. секілді адами қасиеттерді сіңіретін негізгі құрал – ұлттық ойындар. Ұлттық ойындар: айгөлек, аксерек-көксерек, аксүйек, арқан аттау, арқан тартық, асық, батпырауық, белбеу сок, белбеу тартыс, ешті жігіт, дауыстап атыңды айтам, қыз қуу, күміс ілу, тепе-теңдік, соқыр тепе, саяхат жасыру, сиғырлы таяқ, түбілген орамал, бес асық, сұрық-жауап, жасырынбақ, орын тап, тақия тастау, ұшты-ұшты, т.б. түрлері өте көп. Соңғы кезде қалыптасқан ойындар: әріп таңдау, нөмір, пароль, пошта, сымсыз телефон, сынарын табу. Сондай-ақ қазақтың ұлттық ойындарының ішінде «қуырмаш» тәрізді жас сәбилерге арналған да ойындар бар. Осы ойындардың ішінен сабаққа, іс-әрекетке, жағдайға, баланың жас ерекшелігіне байланысты таңдап, керектісін қолданамын. Кейде сабақтың талабына сай ойындардың толық емес элементтері пайдаланылады. Мысалы ұлттық ойын «Аксерек-көксерек» Ептілікті қажет ететін қызықты ойындардың бірі. Ойынның шарты бойынша балалар екі топқа бөлініп, араларын жазырма қаламды ашып, тізіліп, қол ұстасып тұрады бір баланың атына атып шақырады, аты аталған бала жүтірген күші қарсы топтың ұстаемін тұрған қолдарын үзіп өтуі керек. Үзе, сол топтың бір баласын өзімен ала келеді, ал үзе алмаса, сол топта қала береді. Қай топта бала көп болса, сол топ жеңеді. Бұл ойында балалар ептілікке, бірлікке, жеңіске талпынып үйренеді. Дене тәрбиесі, сергіту сәттерінде пайдаланылады. Кейде

Тақырыбы: Қазақтың ұлттық бас киімдері

Мақсаты: ұлттық талғам, әдіспен, бас киімдер тігін үйрену, Қазақ халқының мәдениетін, өзіне тән әдет - гүрпымен, сонымен бірге безендіру-технологиясымен таныстыру.

ұлттық көркем өнердің дәстүрін, оның тарихылығын жете білуге, әдептілікке, бұйымның тиімділігін түсіне білуге тәрбиелеу.

Көрнекілігі: а) Ұлттық баскиім түрлері: ерлер, әйелдер бас киімі, буклет. ә) Тақия үлгісі, шаблон әзірлеу, сызба үлгі. «Қыз еркем ісімен көркем» тақырыбына көрме ұйымдастыру.

Қазақ халқы ешқашан жалаң бас жүрмеген. Ер адам, әйел адам өзіне сай бас киім киген. Жалаң бас жүрмеудің экологиялық, эстетикалық негізі бар. Баскиім қыста аязда, жазда күннің ыстығынан қорғайды. Денсаулыққа үлкен мән берген ата - аналарымыз баскиімге аң, мал терілерін пайдаланған, тыстық ретінде берік, тығыз, шыдамды матаны қолданған. Бас киімді екі түрге бөлген. Ер бала және қыз бала, әйелдер сәлде, картоз, тақия киеді. Қыз балалар – кәмшат бөрік, тақия. Әйелдер бас киімі – сәукеле, кәмшат бөрік, қасаба, кимешек, шылауыш. Ұлттық бас киімдердің түрлері: бас киімдер XIX ғасыр мен XX ғасырдың бас кезіндегі қазақтың ұлттық киімдеріне зерттеу жасаған И. В. Захарова мен Р. Р. Ходжаева ер адамның бас киімдерін 6 түрге бөлген. 1. Дөңгелек, жеңіл, өзін сырып, кестелеп матадан тіккен және қалпақ, тымақ астынан киетін кішігірім бас киім – тақия. 2. Матадан тігілген кішкентай, етегі терімен көмкерілген бас киім – төбетей. 3. Киізден тігілген бас киім - қалпақ. 4. Қалың матадан тігілген башлық (күләпара). 5. Тері қапталған жылы бас киім бөрік. 6. Аң терісінен жасалып, суықта киетін бас киім. Ерлердің бас киімдері – башлық, бөрік, далбай, жалбағай, жекей тымақ, күләпара, қалпақ, құлакшын, малақай, мұрық, тақия, тымақ, шалма.

бөрік тақия сәукеле

қалпақ жаулық

тымақ кимешек

шылауыш

Баскиімге байланысты қалыптасқан дәстүрлер де бар, мысалы, тымақ алырбастамайшы, аяқ тигізбейді. Қазақта шала туған баланы тымаққа салып асырайтын дәстүр бар. Тымақ тастап кешірім сұрау бітімге шақырудың ең үлкен белгісі. Әйелдердің бас киім түрлері. Жаңа түскен келінге тамағы, мойыны, шашы үлкен аталарына көрінбесін деген салтпен, ізеттілік жолмен кигізгені. Күнделікті үй шаруасында кедергі келтірмес үшін кимешектің артқы басын екі бұрымды қосып тұратын шашбауға өткізіп қояды. Кимешектің – «албан кимешек», «суан кимешек», «маңдайты кимешек»

«қытай», «итаяк кимешек» деген түрлері болады. 1. «Албан кимешектің» артқы бойындағы етегі дөңгелек болып келеді. 2. «Суан кимешектің» артқы бойы үшкір болып келеді. 3. «Қытай кимешектің» оңырауы түгел кестеленген болып келеді. 4. «Маңдайсыз кимешектің» кестесі екі жағында, маңдайы ашық болады. 5. «Маңдайлы кимешектің» маңдай жағы жабық, кестеленген болады. 6. «Итаяк кимешектің» алдыңғы ойындағы кен ойы болды. Оны баудың келіндері мойындарындағы күміс, алтын бәрежелермен, алқаларын көрсету үшін киген. Қазақ әйелдері жасы мен отбасы жағдайына байланысты өзіндік ерекшелігі бар бас киімдер киген. Олардың жаны, қызық түрлері болады. Әйелдердің негізгі бас киімдері: бергек, бөрік, жуулық, желек, жырга, кимешек, күндік, орамал, карқара, сәукеле, такия, шапі. Кимешекті тігу үшін ұзындығы 140см, ені 70 см мата керек. Матаны екі бүктеіміз. Матаның түйығы алдына қарайды. Алдыңғы жоғарғы нүктесінен (төмен қарай) артқы бойға қарай 4 см өлшен нүкте белгілейміз. Бұл - бет келбеті нүктесі, енді осы нүктеден ары қарай 8 см өлшен белгілейміз, ол - төбе нүктесі. Алдыңғы бойдың жоғарғы нүктесінен төмен қарай маңдайдың нек астына дейінгі өлшемді алып, бет келбетінің төменгі нүктесін белгілейміз. белгіленген нүктеден артқы бойға қарай 4см жалжып белгілейміз, бұл алқым нүктесі деп аталады. Алдыңғы бойдың жоғарғы нүктесінен бет келбеті нүктесіне дейінгі аралықты қыркамыз, оны алқым кендігі нүктесімен қосамыз. Артқы бойдың дәл орта нүктесі мен төбе нүктесінің арасын түзу сызықпен қосып сызамыз да, кесіп алып, артқы бойдың етегіне тігеміз. Бұл - кимешектің етегі болады. Кимешек тігіліп болған соң, екі жағын кестелеп, өрнектейді. Әдетте, кимешек – ақ жібектен молдау етіліп пішіліп, адамның басын, иығын, кеудесі мен жауырын жауып тұрады. Кимешек тек бас киім ғана емес, әйелдің «мінездемесінің» де орнын жүреді. Кимешекке қарап әйелдердің шырайын, жас мөлшерін, тұрмыс - жайын, тіпті жүріс - тұрысына дейін анық ажыратын алуға да болады екен. Әйел адамдарының ұқыптылығы мен салақтылығы да кимешегінен көріне

Тымақ – екі бөліктен тұрады, төбесі 4 сай, шеті бағалы аң, түлкі терісімен жұрындалған. Жылы, әр сәнді, аязда киеді. Қалпақ - айырқалпақ, дөңгелек қалпақ киізден немесе драптан тігіледі. Ол – киіз бас киімдердің ішіндегі көнесі. Қазіргі өндіріс мүмкіндігі молайып, материалдар көбейген заман оны қалың драптан да тіге береді. Қазақта қалпақтың екі түрі бар. Олар қалпақ және айыр қалпақ деп аталады. Ақ қалпақтың айналасы тұтас дөңгеленіп тұрады. Оны ақ киізден тігілуіне байланысты «ақ қалпақ» атаса керек. Айыр қалпақтың аты айтып тұрғандай, оның етегі екі айыр болып келеді. Соңғы уақытта айыр қалпаққа айрықша мән беріліп а

«Анықтама»

Тақырыбы: Қазақтың ұлттық бас киімдері

Мақсаты: ұлттық бас киімдердің түрлерімен таныстыру, оны кең көлемде ашып көрсету. Ер адамдардың әйел адамдардың бас киімдерін ажыратып көрсету, үйрету.

Барысы: Қазақ халқы ешқашан жалаң бас жүрмеген. Ер адам, әйел адам өзіне сай бас киім киген. Жалаң бас жүрмеудің экологиялық, эстетикалық негізі бар. Баскиім қыста аязда, жазда күннің ыстығынан қорғайды. Денсаулыққа үлкен мән берген ата - аналарымыз баскиімге аң, мал терілерін пайдаланған, тыстық ретінде берік, тығыз, шыдамды матаны қолданған. Ходжаева ер адамның бас киімдерін 6 түрге бөлген. 1. Дөңгелек, жеңіл, өзін сырып, кестелеп матадан тіккен және қалпақ, тымақ астынан киетін кішігірім бас киім – тақия. 2. Матадан тігілген кішкентай, етегі терімен көмкерілген бас киім – төбетей. 3. Киізден тігілген бас киім - қалпақ. 4. Қалың матадан тігілген башлық (күләпара). 5. Тері қапталған жылы бас киім бөрік. 6. Аң терісінен жасалып, суықта киетін бас киім. Ерлердің бас киімдері – башлық, бөрік, далбай, жалбағай, жекей тымақ, күләпара, қалпақ, құлақшын, малақай, мұрық, тақия, тымақ, шалма.

бөрік тақия сәукеле

қалпақ жаулық

тымақ кимешек

шылауыш

Баскиімге байланысты қалыптасқан дәстүрлер де бар, мысалы, тымақ айырбастамайды, аяқ тигізбейді. Қазақта шала туған баланы тымаққа салып асырайтын дәстүр бар. Тымақ тастап кешірім сұрау бітімге шақырудың ең үлкен белгісі.

Қазақта бөріктің атауларын қандай да аң терісінен тігілгеніне қарай атау дәстүрі бар. «Сусар бөрік», «күндыз бөрік», «кәмшат бөрік» деген атаулар содан қалған.

Міне осылайша балаларды ұлттық бас киіммен таныстырдым. Балалар мұқият тындап ризашылықтарын білдірді.

Назарларыңызға рахмет.

Жас маман: Қабылова Г.С.

“ҮЛТТЫК БАСКРИМ”

228

«Анықтама»

Тақырыбы: Балалардың тілін ойын арқылы дамыту.

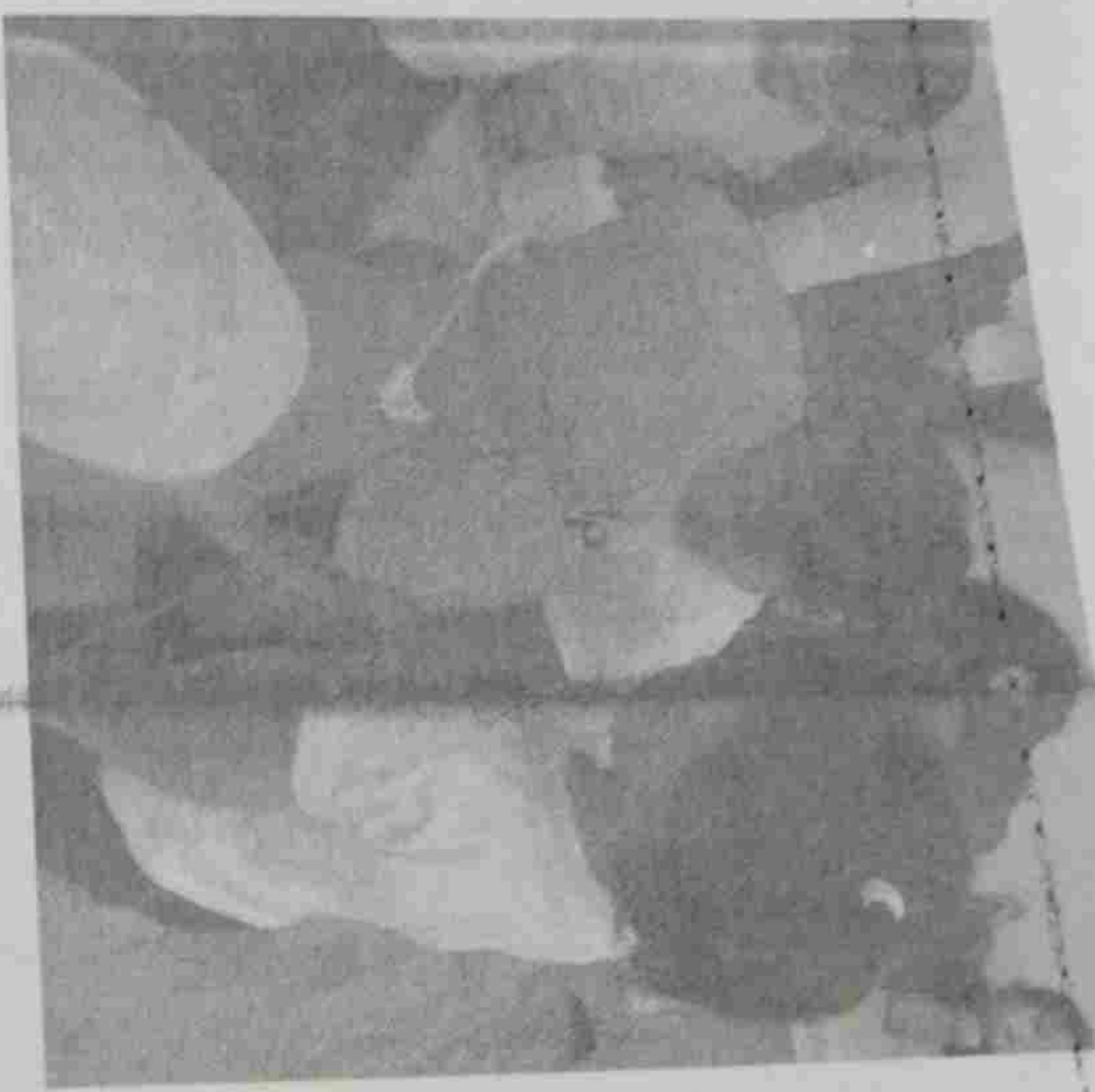
Мақсаты: Балабақшаларда оқыту – тәрбиелеу жұмысында балалардың тілін дамыту, сөздік қорларын молайту, ауызша сөйлеуге үйрете отырып, үйренген сөздерін күнделікті өмірде еркін қолдану, одан әрі күнделікті іс - әрекет кезіндегі тілдік қарым - қатынаста қолдана білуге жаттықтыру.

Барысы: «Ойын баланың алдынан өмір есігін ашып оның шығармашылық қабілетін дамытады. Ойынсыз ақыл ойдың қалыптасуы мүмкін емес». Баланың өмірге қадам басқандағы алғашқы қимыл әрекеті – ойын, сондықтан оның мәні ерекше. Ойын баланың ойлау қабілетін жетілдіре отырып, оның қиялын дамытады. Бала жалғыз ойнағанды ұнатпайды, ол қатар құрбыларымен бірлесіп ойнай отырып бір - бірімен қарым қатынас жасайды. Оқу ісі - әрекетінде қолданатын ойын түрлері мынадай топтарға бөлінеді. Ойынның түрлері: Ұлттық ойындар; Сюжетті рольді ойындар; Педагогикалық ойындар; Дидактикалық; Шығармашылық; Қимылды ойындар. Педагогикалық ойын түрлері бар. Балалар ойын арқылы күрделі әрекеттерді, білімді үйренеді және үлкендер де үйретуге тиісті. Ойынның өз мақсаты, жоспары болады. Ойын мен еңбектің бір - біріне ұқсас сипаттары көп, кейбір педагогтар, ғалымдар «Жақсы ойын - жақсы жұмыс сияқты да, ал жаман ойын - жаман жұмыс сияқты» деген. Баланың қуанышы мен реніші ойын арқылы байқалады. Сондықтан жас өрендер ойнай отырып ойлай білсін дей келе біз балабақшамызда сюжеттік ойындар ойнадық; бір балалар дәрігер болды ал бір балалар құрылысшы болды ал екі бала аспаз болса енді келесісі шаштараз болды. Балалар ойын ойнап көңілденді ойын ойнай арқылы сөздік қорларына жанадан сөз қосты. Ойын арқылы тілдік қорды байытты.

Назарларыңызға рахмет.

Жас маман: Қабылова Г.С.

○○○○○○○○○○○○○○○○

“Бағалардың тілін ойын арқылы дамыту”

«Анықтама»

Тақырыбы: Табиғат аясында серуен.

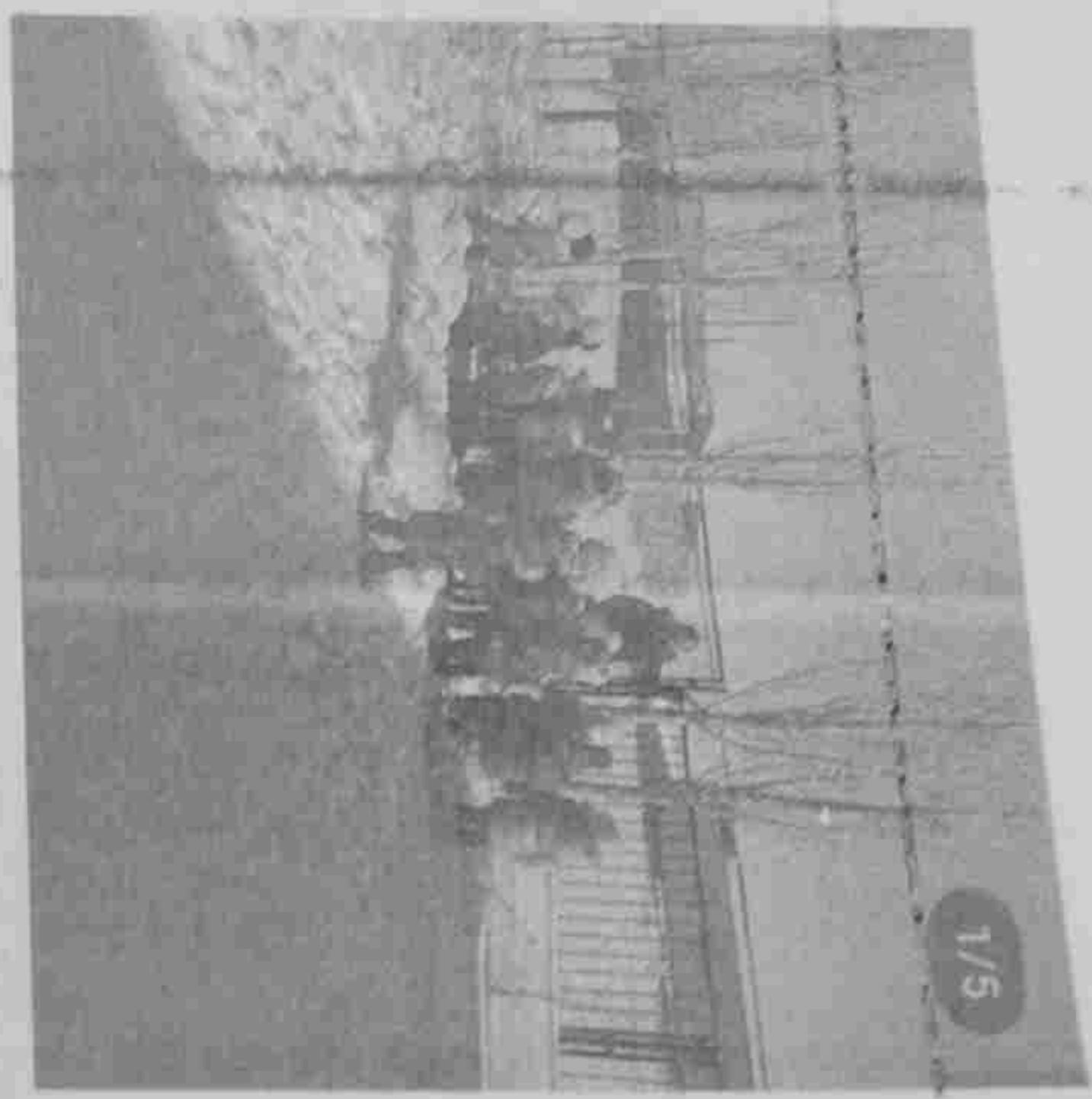
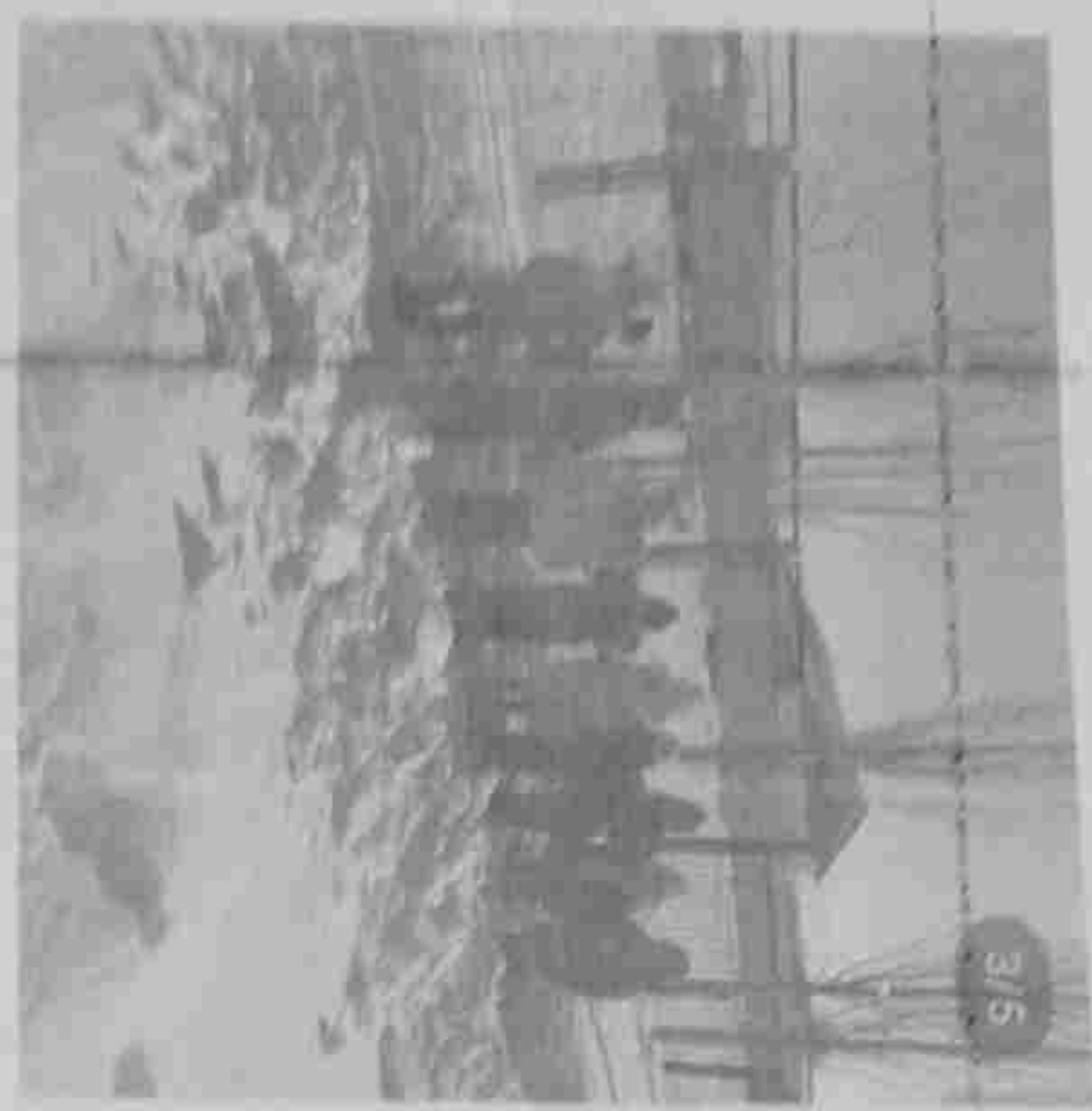
Мақсаты: Балаларды табиғаттын ерекшеліктерімен таныстыру, таза ауаның қаншалықты пайдалы екенін ұғындыру.

Барысы: Көктем мезгілі табиғаттың қысқы ұйқыдан оянатын кезі, даладағы тамаша көрініспен балаларды таныстыруға балабақша ауласына алып шықтым. Дала керемет жылы болып тұр. Серуенге балалармен шығып ағаштарды көрсетіп көктем мезгілі болғандықтан ағаштар бүршік атып жапырақтары жасыл болып жайқалып тұрғанын көрсеттім. Балалар жерден құрт құмырсқа көріп Апай бұл құмырсқалар қацдан шығып жатыр деген сұрақ қойды? Мен болсам көктем болғандықтан табиғат оянады сонымен бірге құрт құмырсқаларда тіріліп өз азықтарын жинауға кірісті деп жауап қаттым. Құмырсқа өз илеуіне қысқы азығын жинайды олар тыным таппай еңбек етеді, және де құмды құмның қандай ерекшелігі бар екенінде айттым. Табиғаттың сұлулығын ерекшелігін сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. Табиғат аясына серуенге шығып түрлі әңгімелер айттық таза ауамен тыныстап жүру бір ерекше ғажайып. Серуендеп жүру денсаулыққа өте пайдалы. Жалпы табиғатта серуендеген балаларға ұнады. Серуенге шығып далада түрлі ойындар ойнадық, тышқан мен мысық ойынын ойнап балалар біраз жүгіріп шаршады және де тығылысақ ойынын балалар жақсы ойнады.

Табиғатта серуендеу адам денсаулығына өте пайдалы.

Назарларыңызға рахмет.

Жас маман: Қабылова Г.С.

*Табиғат аясындағы
серуен*

«Анықтама»

Тақырыбы: Ұлттық ойын арқылы балаларды азамгершілікке тәрбиелеу.

Мақсаты: балалардың денсаулығын нығайту, денені шынықтыру, мәдениетін қалыптастыру, өзін-өзі тәрбиелеу, өзін-өзі жетілдіру.

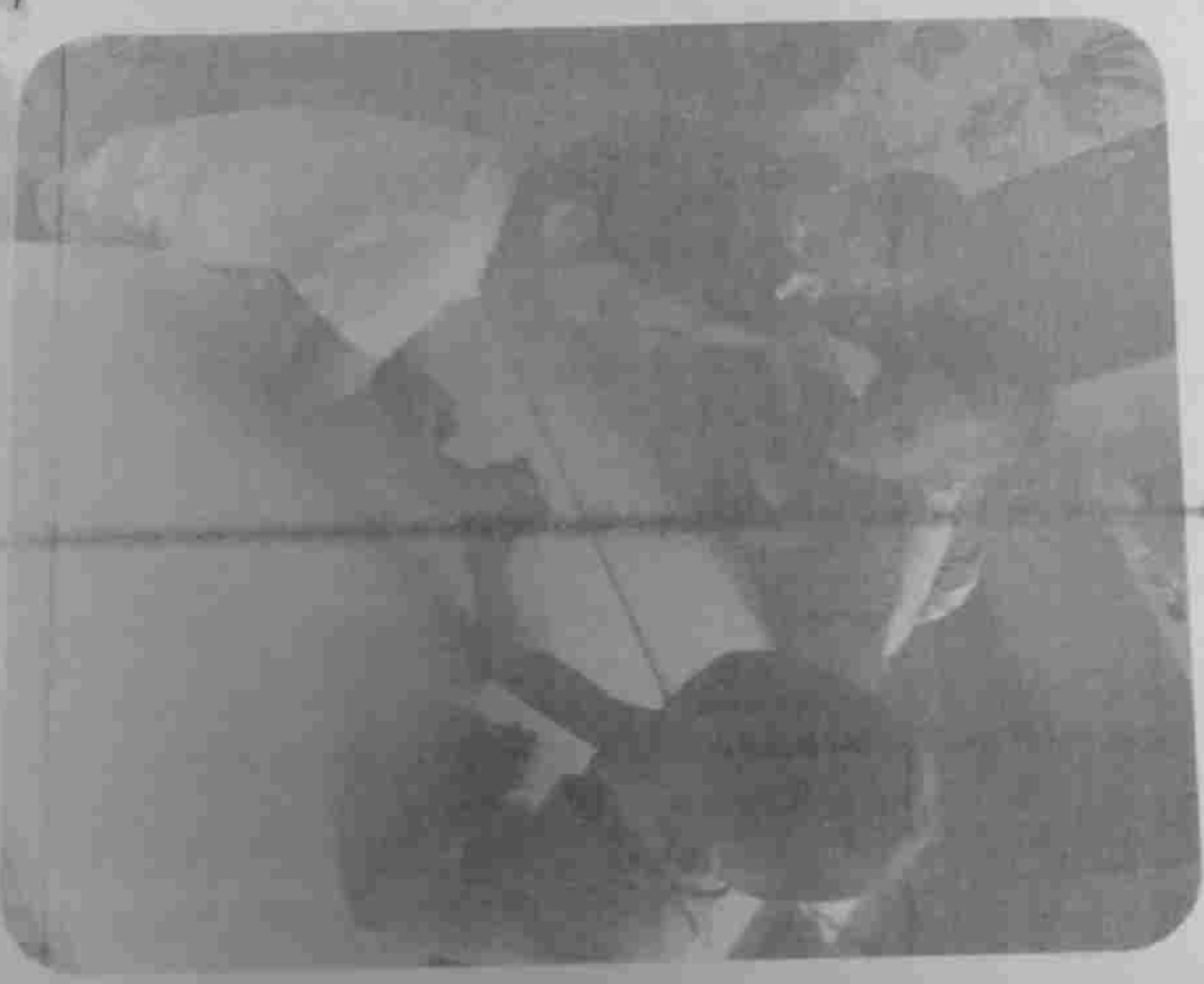
Барысы: Ұлттық ойындарды мектепке дейінгі ұйымдардың оқу тәрбие жұмысында пайдалану тәрбиешіден үлкен білімділікті, шеберлікті, соның нәтижесін көруге деген күштарлық пен төзімділікті, сабырлықты қажет етеді. Өйткені ол, бір күндік немесе бір жылдық іс-әрекеттің жемісі емес, ұзақ жылғы тірнектеп жиылған еңбектің жемісі болып табылады. Ұлттық ойындарды оқу-тәрбие жұмысына пайдалану педагогикалық жүйенің жалпы заңдылықтарына бағынады. Ұлттық ойындар өзінің табиғатында, жаратылысында ұлттық өнегені бойына сіңіріп, бүкіл ұлтқа тән қасиеттерді өз бойына дарытып, толығып, жетілу арқылы, өзінің жан-жақты тәрбиелік қасиетін шындай түседі. Ұлттық ойындар – қазақ халқының ерте заманнан қалыптасқан дәстүрлі ойын – сауықтарының бір түрі. Ойынды ойнау барысында балалардың жас ерекшелігі ескеріледі. Әр түрлі ойынның өтілу барысында, оның ережесін сақтап, яғни 3 кезеннен тұратынын ескеруіміз керек: ойынды өткізер алдындағы дайындық жұмыс; ойынның басталуы мен ойналу барысы; ойынның аяқталуы. Ұлттық ойындардың мектеп жасына дейінгі балаларға лайықтары «Көкпар», «Орамал алу», «Тақия жасыру», «Алтын қақпа», «Ақ серек-Көк серек», «Айгөлек», «Ақ сандық – Көк сандық», «Ақ сүйек», «Теңге алу» т.б. Осы ойындардың ішінен біз тақия жасыру ойынын ойнадық, балалар мәз болып жақсы ат салысты.

Назарларыңызға рахмет.

Жас маман: Қабылова Г.С.

Ұлттық ойын

пағ

от

М
га
ба
ал
ке
ж
қу
се
Әр
дү
кө
ен
ка
«М
пе
ол
ал
А.С
Жа
тан
ісі
көм
қол
Ма
жет
сені

Жас тәрбиешілерге көмек.

Алғашқы жұмыс күнінде жаңадан келген маман ұжыммен танысуы керек. Оуелі басшылықпен я ұжым жетекшісімен жақын арақ тапысып, негізгі міндеттерін анықтап, басын ашып алу керек. Бірге жұмыс істейтін әріптестерінің есімдерін жақтап алып, барлығына негізгілік білдірген жан.

Жас тәрбиешінің алғашқы жұмыс күндері өтіне кынып тиері сөзсіз. Балалардың жаңадан келген тәрбиешіге деген алғашқы көзқарастары да көп нәрседен хабардар етеді. Оз беалдығын, шешімеізді іні алғашқы келген сәттен-ак балалар алдында көрсетіп алаа, онда балалар бұл сәтті тез ұстап алады, кейін балаларды баекарып, ұйымдастыру жеңілге сөкпайды.

Жас маманга көмекті қалай ұйымдастыруға болады?

Басынан бастап жас маманды тәжірибелі баланы сүйетін, өз кызметін жете меңгерген педагогтың қасына бағыттап жіберу керек. Бала мен қалай жеке жұмыс жасау керектігін көрсету-көмектің ең жақсы түрі болып саналады. Мұндай жағдайда ешқандай кеңес, әңгіме, түсіндіру көмектеспейді, тек көрсету ғана керек. Балалардың іс-әрекетін өз бетінше тәрбиеші ұйымдастыра алмады, балалар немен шұғылданылатынын білмейді, топта тәртіп пен тәрбие орната алмады. Бұл жағдайда әдіскер тәрбиешіге қалай сабак өткізу керек екенін, қандай ойын ұйымдастыруға болатынын көрсету керек. Балалармен қалай жеке жұмыс жасауға болады, оларға қандай талпырмалар қажет, сабакқа қажет деген құралдарды даярлау, ойынның алуан түрлілігі; ойын барысында жұп таңдау сияқты мысалдарды көрсету арқылы көмектесе алады.

Әрбір жас маманды тәжірибелі тәлімгерге ізбасар етіп бекіту-жас маманының дұрыс жұмыс жолында болуына көмектеседі, жақсы тәжірибелі тәрбиеші өз көмегін берері сөзсіз. Жас маманның өз ісіне шебер болуы үшін көп ізденісі, еңбексүйгіштігі қажет, мамандық жолы жеңіл емес екенін өзі де түсіне білуі қажет, сондықтан жас маман ұдайы ізденіс үстінде болуы қажет.

«Менімен бірге көптеген жас мамандар жұмыс істеді. Адам неше жерден педагогикалық жоғары оқу орнын бітірседе, неше жерден дарынды болсада, егер ол жақсы тәжірибедеп пайда алмаса, ол ешқашан жақсы педагог бола алмайтынына көзім жетті. Мен тәжірибелі педагогтарда оқыдым.

А.С.Макаренко.

Жас маман иесі жұмысқа келген сәтте, оның жаңа ұжымға үйренуіне, оң таңдаған мамандығын жақсы көруіне көмектесу маңызды. Кейбір тәрбиешінің о ісін меңгере алмай, жұмыс қиындығына төзе алмайтын тұстарында әкімшілік өз көмегін дер кезінде көрсете алуы керек, әсіресе әдіскер тарапынан әділ көмек, қолғабыс көру маңызды болмақ.

Мақтау адамды шаттандырып, көңілін көтереді. Сол себепті де аз ғана

ЖАС МАМАНДАРДЫҢ ЕСІНЕ:

Тырысыңыз:

1. Жоғарғы арманға жету үшін жанана жақын нәрселерді үлгі тұт.
2. Токтама, педагогика ғылымының ең соңғы жетістіктерін біл, мамандығыңды шыңда.
3. Қандай болмағын келенсіз жағдайда шыдамды, бірқалыпты бол.
4. Кикілжіңнен байсалды, орынды әзіл-қалжыңмен шыға біл.
5. Қарапайым, көңілді өмір сүр. Адамдардың жақсы жақтарын көруге тырыс.
6. Әркез қайырымды бол. Сүйіспеншілік – денсаулық негізі.

Есіңізде болсын:

- «Шыдамдылық – аспаниан келген сый». Шыдамды адам төмен болмайды.
- Сіздің көмегіңіз, кімге қиын болса, соған керек.
- Әйел адамның міндеті – махаббат, сұлулық және үйлесімділік.
- Ұжым – бұл да отбасы. Осы отбасын жақсы оймен, жақсы сөзбен, жақсы еңбекпен нығайт.

Балаларды тәрбиелей отырып, тырысыңыз:

- Бала қандай болса да, жақсы көре білу.
- Баланы жеке тұлға ретінде сыйлау;
- Мадақтау, мақтау арқылы жақсы көңіл – күй туғызу;
- Баланың кемістігін емес, даму деңгейін байқау
- Баламен қамқор, байыпты сөйлесе білу;
- Бала талпынысын мадақтап, қолдап отыру.

Балабақшада болмайды:

- Балаға айқайлауға, жазалауға;
- Төмен көңіл – күймен келуге;
- Ата – аналармен, бөтен балалардың мінез – құлығын талқылауға;
- Балаларды өздерін қалдырып кетуге;
- Баланы келеке қылуға.

Жас маман анкетасы

Сіз неге осы мамандықты таңдадыңыз және несімен қызықты болды дегенді жақсы түсінісізбе? Бала кезде маман болғандарға өте маған көрдім. Менің бірден бір арманым тәрбиеші болу болды. Адамның өмірін арманымға дәл жеткіздім.

Жұмыста қандай қиыншылықтар туды және қандай көмек керек?

Менің бала кезімде қиыншылықтар болды. Әріптестерімнен көбінесе маған көмек берді. Бірақ маман болуымнан кейін қиыншылықтар болды. Бірақ маман болуымнан кейін қиыншылықтар болды.

Педагогикалық ұжыммен өз арасында қарым қатынасты қалай бағалайсыз?

Өте жақсы

Сізге келешекте мамандық таңдауға мүмкінді түсе, қайтадан тәрбиеші болуды қалай ма едіңіз? Әрине өз мамандығымда шығармаларым келеді.

Ұжым жұмысында не қызықтырады? Баламмен жұмыс.

Сұрақ-жауап

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша оқу жүктемесіндегі білім салалары атаңыз? Тіл, коммуникация, денсаулық, спорт және т.б.

Индикатор дегеніміз не?

Баламның даму деңгейінің сыртқы көрсеткіші.

Инновация дегеніміз не?

Жаңашылдық және жаңашылдық.

Технология дегеніміз не?

Жаңа заманға лайықталған құралдар.

Жас маман анкетасы

Сіз неге осы мамандықты таңдадыңыз және неге осы мамандықты таңдадыңыз?

Бүгінгі заманға кәсіпкерлік бағыттағы мамандықты таңдадым.

Жұмыста қандай қиыншылықтар туындады және қандай көмек қажет?
қажет емес.

Педагогикалық ұжыммен өз ісінде қандай қатынасты қалай бағалайсыз?

жақсы бағалаймын

Сізге келешекте мамандық таңдауға мүмкіндік туса, қайтадан тәрбиені оқуды қалар ма едіңіз?

қалар едім.

Ұжым жұмысында не қызықтырады?

Балалармен жұмыс жасау және ұжыммен бірігіп жұмыс жасау.

Сұрақ-жауап

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша оқу жүктемесіндегі білім салаларын атаңыз?

Денсаулық, Информатикалық, Математикалық, Музыкалық, Қолөнер, Қолөнер, Тарих.

Индикатор дегеніміз не? Балалардың деңгейін анықтайтын құрал.

Иновация дегеніміз не? жаңаша технология.

Технология дегеніміз не? Қазіргі заманда қолданылатын құрал.

Сіз неге осы мамандықты таңдадыңыз және несімен қызықты және ойла жоқта
түетінізбе?

Психология жанаша мақам болды. Адамдардың
білім және дүниесінен бәйіскенді мақам көрем.

Жұмыста қандай қиыншылықтар туды және қандай көмек қажет?

Жұмыста өзге қиыншылықтар жоқ.

Ол үшін адам әркез ізденіс үстінде жүру керек.

Адамның білімнен бәйіскенді көп.

Педагогикалық ұжыммен өз арасында қарым қатынасты қалай бағалайсыз?

Ұжыммен қарым-қатынасты мақам.

Сізге келешекте мамандық таңдауға мүмкіндігін туса, қайтадан тәрбиені оқуды
қалар ма едініз?

Иә.

Ұжым жұмысында не қызықтырады?

Ұжымда өзге білімдік

Сұрақ-жауап

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша оқу жүктемесіндегі білім салаларын
атаңыз?

Таным, коммуникация, жеуашем, денсаулық,
информациялық.

Индикатор дегеніміз не?

Башқарудың деңгейін ақартау.

Иновация дегеніміз не?

Жаңаша технология.

Сіз неге осы мамандықты таңдадыңыз? Осы мамандықтың қызықты жақтарын атап өтсеңіз?
Түсінізбе? Музыка өте қызықты. Ән айта алмай
бармай, оқуымды бәрімен шыршақтамақ
үмметтенемін. Іннен бар өмірдің
менің тәжірибем. Қаншада жұмыстамақ

Жұмыста қандай қиыншылықтар туындайды? Оларды қандай жолмен шешеді?
Қиыншылықтар жұмыс барысында
қолмен шешіледі.

Педагогикалық ұжыммен өз араңызда қандай қатынасты қалай бағалайсыз?
Мақсат

Сізге келешекте мамандық таңдауға мүмкіндік туса, қайтадан тәрбиенің оқушы
қалар ма едіңіз?

Иә

Ұжым жұмысында не қызықтырады? Балақарта Ән айта алмай

Сұрақ-жауап

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша оқу жүктемесіндегі білім салаларын
атаңыз?

Индикатор дегеніміз не? Билік деңгейінен көрсеткіші
жаңашылдан

Инновация дегеніміз не?

Технология дегеніміз не? Жасау әдістері. Жасау бағыты
Мешаева.